

Actieve raadsinformatie

Registratienummer 2026-ARI014

Datum: 03-03-2026

Van collegelid: S.J.L. Nienhuis

Aan: Raads- en commissieleden

Onderwerp: Voortgang uitvoering motie (2024-009) m.b.t. het behouden en stimuleren van omgevingskwaliteit

Inleiding

De gemeenteraad heeft op 27 mei 2024 de omgevingsvisie vastgesteld en heeft op dat moment een motie (2024-009) aangenomen. Met deze motie verzoekt de raad het college een plan/nota voor het behouden en stimuleren van omgevingskwaliteit (voorheen welstand) te ontwikkelen en dit plan/nota ter vastlegging voor te leggen aan de raad. De raad vraagt daarbij aandacht te besteden aan:

- cultureel erfgoed (ook meer recent),
- architectonische kwaliteit van bouwwerken,
- stedenbouwkundige kwaliteit,
- kwaliteit van natuur en landschap (waaronder ook beschermen en behoud van waardevolle bomen),
- de wijze van advisering bij ruimtelijke ontwikkelingen over omgevingskwaliteit door een (onafhankelijke) adviescommissie, en
- de specifieke gebiedskwaliteiten van Veessen en Vorchten.

De motie sluit goed aan op de doelstellingen van de Omgevingswet, die op 1 januari 2024 in werking is getreden. Deze wet vraagt van onze gemeente dat wij ons inzetten om een gezonde leefomgeving en goede omgevingskwaliteit te bereiken en te behouden. Omgevingskwaliteit is in dit geval een term die de integrale kwaliteit van de leefomgeving aanduidt. Hierbij wordt rekening gehouden met verschillende factoren die onze leefomgeving beïnvloeden. Dat zijn bijvoorbeeld identiteit, erfgoed, natuur, landschap, architectuur, maar ook aspecten als functionaliteit, duurzaamheid en inclusie. Oftewel het gaat om een integrale benadering van de kwaliteit van onze leefomgeving waar het huidige welstandsbeleid (de welstandsnota) onvoldoende in voorziet.

Kernboodschap

Aan het Gelders Genootschap is opdracht gegeven om een nota omgevingskwaliteit en erfgoed op te stellen. Daarmee wordt uitvoering gegeven aan de motie 2024-009. Stakeholders worden betrokken bij de totstandkoming van de nota door middel van een participatief proces.

Uitgangspunt van de nota omgevingskwaliteit en erfgoed is het behouden en stimuleren van een goede omgevingskwaliteit ten behoeve van de identiteit van een plek of gebied. En geeft aan wat de gemeente belangrijk vindt op het gebied van onder andere stedenbouw, architectuur, cultuurhistorie en erfgoed. En hoe deze kwaliteiten bewaakt en bevordert moeten worden bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Aan de ene kant geeft de nota dus richting en inspiratie aan initiatiefnemers bij het maken van (bouw)plannen. Aan de andere kant vormt de nota het kader voor de toetsing van (bouw)plannen en vergunningsaanvragen door het ambtelijk apparaat, de gemeentelijke adviescommissies en uiteindelijk het college zelf.

Proces totstandkoming nota omgevingskwaliteit en erfgoed

De totstandkoming van de nota omgevingskwaliteit en erfgoed wordt gefaseerd (fase 1 en fase 2) uitgevoerd en start met het opstellen van een uitgangspuntennotitie (fase 1). Deze uitgangspuntennotitie is momenteel in ontwikkeling. De daadwerkelijke nota omgevingskwaliteit en erfgoed wordt in fase 2 opgesteld. Deze fasering is belangrijk omdat het resultaat van fase 1, de uitgangspuntennotitie, richting geeft aan de reikwijdte van fase 2.

Uw raad wordt op meerdere momenten betrokken bij de totstandkoming van de nota omgevingskwaliteit en erfgoed. In eerste instantie door de uitgangspuntennotitie voor advies aan uw raadscommissie voor te leggen. Naar verwachting volgt dit nog voor de zomer van 2026. Op zijn vroegst wordt aan het begin van 2027 het ontwerp van de nota omgevingskwaliteit voor advies voorgelegd aan uw raadscommissie, waarna de nota voor inspraak ter inzage wordt gelegd. Daarna volgt vaststelling van de nota in de gemeenteraad, waarna de huidige welstandsnota komt te vervallen.

Instellen van adviescommissie of adviescommissies

De gemeente voldoet momenteel aan de wettelijke plicht tot instelling van een gemeentelijke adviescommissie. Dit is namelijk geregeld in de 'Verordening op de gemeentelijke adviescommissie Omgevingswet Heerde 2021' (Vo GAC). Maar in de praktijk is de adviescommissie nog niet vormgegeven. We werken namelijk nog met de Commissie Ruimtelijke Kwaliteit (welstand) en de Erfgoedcommissie. Daarom wordt parallel aan de totstandkoming van de nota omgevingskwaliteit en erfgoed ook nagedacht over de daadwerkelijke invulling van de verplichte en gewenste advisering op het gebied van omgevingskwaliteit en erfgoed.